

O světličkách a ohnivém muži na Skalkách

(pověst z Bystřice pod Lopeníkem)

Les Kopce si oblíbily snad všechny generace, co tam od nepaměti žili. Prehistorická minulost mluví o bouřlivých sopkách, které tam kdysi vyvěraly až na povrch. Dnes se zvedají jenom mírné kopečky, tlumené těžbou kamene. Ten spotřebovali cestáři na podloží nových silnic. Lepkává vůně rašících pupenů, síla po zimě se zvedajících větví a stromů, bzukot a poletování hmyzu a ptactva, stejně jako nesčetné úkryty drobné i velké zvěře. Rozmanitá květena pod horami dokáže přilákat každého, kdo má jenom trošku citu pro oči.

Bohaté lány květeny a zdravého listnatého lesa protínaly staré vozové cesty. Otisky kovaných kol, byly vyryty do kamene na cestě, jako jizvy do tváře neznámého světce. Staré cesty provoněly formanské vozy, které dopravovaly z Balkánu, Uher či Sedmihradska vzácné koření, látky a nejrůznější zboží do české země.

Ještě za šera chtěl forman Jakub, který trávil na cestě z Uher několik týdnů, spočinou za brodem Olšavy. Pomalu se měnící krajina přecházející z vápencově mléčné barvy vrcholků kopců na uherské straně v pískově hnědou barvu skal a kopců české země. V lesích se stmívá dříve než na louce a tak znavený forman měl co dělat, aby stihnul přijet ještě za světla. Náklad, který nebyl tak těžký jako obvykle, přehazovala hrbolatá cesta ze strany na stranu. Pohodu nesdílel ani pes Oříšek, kterého občas přivalil balík s drahými látkami, nebo pytle s kořením. Trochu byl zklamán, že jeho pán nechtěl přijmout nabízený odpočinek na uherské straně, společně se svými druhy. Prožili spolu těžké chvíle ale jakmile Jakub ucítil domovinu nebyla s ním řeč. „Však jsem si toho užil v cizině habaděj“, říkával a už se nechtěl zdržovat po cizích krčmách a spěchal co nejdříve přejet na českou stranu. Tento pohraniční rodný kraj své ženy Madlenky dobře znal. V Hrozenkovském průsmyku pohladil očima krčící se kopaničářské chaloupky, někdy rozptýlené a jindy přilepená na sebe. Z dálky nebylo poznat, která část patří domácím zvířatům a která lidem. „Ale vždyť je to jedno, hlavně když se tam pod boží střechou všichni vejdou“, říkával si pro sebe. Kolem Rasové, kde v minulosti sídlili zbojnící projeli rychle. Cesta tu byla širší, než tomu bylo v průsmyku. Opačným směrem potkávali jiné vozy, které chtěly přijet na uherském území ještě za světla. Z kozlíku lehce pozdravili míjející se vozy. „Aspoň si na tom Božím světě nepřipadáme tak sami“, prohodil Jakub směrem k Oříškovi a ten jenom spokojeně zaštěkal na znamení souhlasu.

V údolí několikrát přebrodili jakoby svíjející se potok Bystřičku. V lesíku Kopce už tma začínala dosahovat velké hloubky. Měsíc byl zakrytý tmavými mraky a mohutné stíny se začaly zvedat z temnot. Tmu prosvětlovaly světličky, které jak každý zkušený pocestný jistě ví, chtějí člověka svést z cesty a zbaviti rozumu. Unavené koně potřebovaly spočinout, ale forman na ně nedal. Věděl, že pokud se zastaví už by se jen těžko rozjížděl. Světličky svedly Jakuba z cesty a zamotaly mu hlavu. U poustevníkovi Boží muky, ve směru na Bánov postával lehce oděný mužík s loučem v ruce. Rezavé dlouhé vlasy, které mu ve tmě ozařovalo světlo, splývaly po rameni. Štiplavé oči a ostrý nos ve vyzáblé tváři nevěstily nic dobrého. „Formane zastav, máme stejnou cestu“, křičel neznámý. Splašené koně nemohl Jakub ubrzdít a pro lomoz kol, šum větru prosbu stejně neslyšel. Mužík se rozhněval, až z něj sršely jiskry. Hbitě vyskočil na ujíždějící vůz. Když přijeli na Skalky, kde už byl vidět bánovský hrad a město za brodem, začal vůz silným plamenem hořet. Z vozu seskočil stařík a s řezavým smíchem a jiskřivými vlasy odběhl k lesu. Tu v něm Jakub poznal ohnivého muže, který trestá sebemenší neochotu. Světličky rodné sestry Ohniváka si v dáli tančily svůj nerušený ohnivý sen.

Ráno potkali ostatní formani ohořelý Jakubův vůz. Pomohli kamarádovi přeložit z části zachráněné zboží na svůj povoz a dovezli jej za brod. Prozíření Jakubovo mluvilo o tom, že se neměl utrhnout od svých kumpánů, ani když už byl téměř doma.